

Beretrn. ang. Nordisk Råds 15. og 16. session 1967 og 1968.

Nordens rolle i storpolitikken.

Udenrigsminister Poul Hartling analyserede de nordiske landes udenrigspolitiske holdning, idet han konstaterede, at „det særlige fællesskab, de nordiske lande deler, er en levende realitet, som derfor sætter et afgørende præg på vore landes udenrigspolitik. Trods de nordiske landes forskellige placering i den europæiske og atlantiske sikkerhedspolitik er det en kendsgerning, vi gang på gang konstaterer, at vi har samme fundamentale holdning til de store internationale problemer.“

Det var en naturlig konsekvens af de nordiske landes fælles historiske traditioner og demokratiske idealer, at deres politik var rettet mod at yde deres bidrag til at styrke mulighederne for fred, afspænding og forståelse mellem nationerne, fortsatte udenrigsministeren. „Det er måske gennem arbejde for FN og den internationale rets- og samarbejdstanke i almindelighed, at vi kan yde den største indsats for disse mål.“

Skal rådet behandle udenrigspolitiske strids-spørgsmål?

Centerpartisten Sven Sundin, Sverige, betragtede det som „nästan skrämmande“, at så få regeringsmedlemmer havde omtalt de internationale forviklinger, som præger den nuværende urofyldte verden. Selv om det hidtil havde været praksis, at Nordisk Råd ikke behandlede storpolitiske strids-spørgsmål, „tror jeg det är nödvändigt att rådet i en framtid vågar ta upp politiskt kontroversiella frågor till gagn för de nordiska länderna själva.“

Et af de emner, Sundin efterlyste, blev fremdraget af den finske folkedemokrat Kuuno Honkonen, som ønskede, at de nordiske lande indgik diplomatiske forbindelser med begge de tyske stater.

Honkonens landsmand og partifælle Georg Backlund gentog sin beklagelse fra tidligere sessioner over, at rådet ikke ville optage freds- og sikkerhedspolitiske spørgsmål til diskussion, især på en tid da verden i stadig hurtigere fart syntes at være på vej mod en krigskatastrofe. „Att under sådana förhållanden vägra diskutera fredsproblem synes mig vara rena strutspoliti-

ken.“ Han troede, at måske den af Nordisk Råd foranledigede komité for freds- og konfliktforskning kunne komme med et initiativ.

Norden og u-landene.

Statsminister Per Borten mindede i sin tale om, at samtidig med Nordisk Råds session holdt FNs u-landsorganisation UNCTAD sin anden konference i New Delhi for at drøfte, hvordan man kunne fremme den økonomiske vækst i u-landene. Han udtrykte sin glæde over, at de nordiske lande havde haft et meget nært samarbejde under forberedelserne til konferencen. „Ved hjælp af ekspertgrupper og bruk av arbeidsdelingssystemet har vi sikret oss at vi kan opptre samlet og med så å si ensartet syn i praktisk talt alle spørgsmål.“ Han anså det for fordelagtigt, om Norden også i fremtiden kunne koordinere sin udviklingshjælp.

Den svenske handelsminister, Gunnar Lange, som selv kort før sessionen havde overværet nogle af møderne i UNCTAD II, fandt, at den fælles nordiske optræden kunne blive af væsentlig betydning ved konferencen. „Det vi på egen hånd kan göra är kvantitativt av relativt begränsad omfattning. Liksom i Kennedyronden bör vi emellertid om vi uppträder gemensamt förhandlingsmässigt kunna betyda en hel del.“

Den norske kommunal- og arbejdsminister, Helge Seip, Venstre, pegede på, at alle de nordiske lande stod over for at skulle forøge deres hjælp til udviklingslandene i de kommende år. Han fandt, at en stærkere grad af nordisk samordning i netop denne sammenhæng ville give mere valuta for pengene, også for modtagerlandene. Særlig hvis man, som u-landene ønskede det, skulle ind på en stærkere betoning af „trade, not aid“-princippet, ville nordiske overvejelser have værdi. Han var klar over, at der allerede var taget enkelte fællestilltag på nordisk plan, men troede, at et mere systematisk samarbejde her ville have muligheder.

Også statsminister Baunsgaard havde i sin nordiske programskitse anført en fælles nordisk indsats i forhold til u-landene (se side 54).